

Beskrivning av dialog

Här beskrivs hur dialogen har skett i utvecklingen av planen. Arbetet har till största delen följt en processbeskrivning gemensam med programmen med tre utvecklingssteg; inledande studie, samråd och utställning.

Inför arbetet med dialogen för programmen genomfördes ett mycket tidigt samråd med Länsstyrelsens planenhet (september 2010) för att informera om arbetet och arbetssättet samt för att begära de underlag och målgrupper som kan behövas ur regional synpunkt.

Beskrivningen förklarar steg för steg hur arbetet skett och vilka målgrupper som har deltagit med sin kunskap och synpunkter i olika skeden. För att läsa hur synpunkterna har tagits tillvara, se bilaga Resultat av dialog.

Inledande studie (2010 - nov 2012)

I denna fas identifierades de olika intressenterna och en tidig dialog genomfördes för att komplettera underlag och fakta samt för att samråda om betydande påverkan enligt Miljöbalken.

Slutprodukten var en plan för dialogen med syfte, mål samt identifierade målgrupper och beskrivna dialogformer. Detta dokument var en del av programmets projektbeskrivning.

Identifiera målgrupper

Målgrupper för tidigt samråd identifierades i två omgångar först under 2010 sedan i januari 2012. De var dels projektets "egna" grupper, dvs. uppdragsgivare, styrgrupp, adjungerade, politiska referensgrupper m. fl. och dels de andra programgrupperna. Övriga interna målgrupper var Program C och D, förvaltningar och kommunala bolag. Externa målgrupper för den tidiga dialogen var Länsstyrelsen, Landstinget, Vattenmyndigheten, berörda föreningar och landsbygdsforum, besöksnärringsrepresentanter, grannkommuner.

Målgrupper för nästa fas i arbetet, samråd med berörda, identifierades i augusti 2012. De var byaforum, några ideella föreningar, boende i Sundom, Hindersön, Prästhalm, Rörbäck.

Målgrupper sista fasen, utställning, var de verksamheter, organisationer eller personer som kontaktats tidigare samt invånarna i hela kommunen.

Samråd (jan 2012-dec 2012)

I denna fas fortsatte samråden med olika aktörer för att utveckla programmets innehåll. I denna fas genomfördes också en mer öppen och bred dialog vars målgrupp var kommunens invånare.

Slutprodukten från detta arbete är detta dokument som är en beskrivning av genomförd dialog. I bilaga 3 Resultat av dialog redovisas hur synpunkter har behandlats och tagits till vara.

Dialogplanering

Planering för fortsatt dialog genomfördes under hösten 2012. Målgrupper för dialogen var berörda aktörer samt byaforum.

Samråd med berörda aktörer

Under samrådet träffades följande aktörer:

Berörd aktör för Orrbyn, representant för byautvecklingsgruppen i Sundom samt enskilda, enskilda på Hinderson, representant för Rörbäcks hamnförening och enskilda i Jämtön. Besöksnäringsrepresentanter och grannkommuner.

Öppen, bred dialog

Augusti- december 2012

Intern granskning av förslaget och komplettering.
Planen har skickats till Länsstyrelsen i oktober 2012.
Politisk bearbetning i kommunstyrelse och partigrupper.

Utställning (jan 2013- mars 2013)

I sista fasen kompletteras förslaget till plan med olika synpunkter från den öppna, breda dialogen. Ett färdigt förslag skickas på remiss till de externa aktörer som deltagit i dialogen samt presenteras för invånarna i en utställning enligt Plan- och bygglagens krav.

Första komplettering

Förslaget har kompletterats i ett arbete utfört i programgruppen. Samråd har genomförts med övriga programgrupper.

Remiss och granskningsutställning

Remiss och granskningsutställning genomfördes 5 januari till 4 mars 2013 februari 2013. Synpunkter har lämnats av Länsstyrelsen, Klöverträsk Byautveckling och Klöverträsk Bygdegårdsförening, Hindersöns intressegrupp samt en privatperson.

Andra komplettering och beslut

Efter granskningsutställning har mindre kompletteringar gjorts i förslaget. Därefter följer planen alla program till politisk behandling med beräknat antagande i kommunfullmäktige maj 2013.

Resultat av dialog

Granskning

Plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är ett tillägg till översiktsplanen (Riktningar samt sex program), även om den arbetats fram i samma process. Granskningen pågick mellan den 5 januari och den 4 mars 2013.

Planen ställdes ut på två ställen; Stadsbiblioteket på Kulturens hus och i foajén till Stadshuset. På utställningsplatserna fanns också lappar att skriva sin synpunkt på och en låda att lägga dem i. För att utställningen skulle locka blickarna till sig fanns det en stor skärm (2,5 x 2,5 m) med "programsnurran" i mitten och alla programmens strategiområden med symboler runt omkring. Här fanns också ett litet möblemang med bord och två stolar. Det var också möjligt att läsa och lämna synpunkter på planen på kommunens hemsida.

En kommunikationsplan för kommunikationen kring utställningen togs fram. I den identifieras målgrupperna, målen, strategier, budskap och argument, val av kanaler etc.

Inkomna synpunkter har lett till följande förändringar i planen:

- Korrigeringar av faktafel och förtydliganden i text och kartor för att öka läsbarheten.
- Tillägg och förtydligande kring detaljplaneläggning kontra strandskyddsfrågor.
- Tillägg av nytt stycke under Arbete för att välja ut områden: " För att på ett strukturerat sätt under en längre tid kunna hantera förfrågningar om LIS-områden, har kommunen tagit fram en arbetsmetod som följer stegen nedan. I denna plan har ett mindre antal områden valts ut och de är valda för att pröva de synsätt på hänsyn och motiv som utarbetats".
- Orrbyn; Motivet har förtydligats genom tillägg om utvecklingen av turism i älvdalen.
- Hindersön; Området Norrisundet, området minskas väster om vägen.

Inkomna synpunkter:

Länsstyrelsen:

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Länsstyrelsen skall ange om redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,

1. Länsstyrelsen tolkar det som att den till översiktsplanen tillhörande LIS-planen skall vara ett tillägg till översiktsplanen, men processas samtidigt med den nya kommuntäckande översiktsplanen.

2. Luleå kommun har i ett inledande skede föreslagit fyra LIS-områden; Sundom, Rörbäck, Orrbyn och Hindersön. I planen redovisas även ett antal områden där förfrågan om LIS-utredning finns. Det är positivt att kommunen valt att fokusera på ett fåtal men som kommunen bedömer som angelägna objekt. Det framgår dock inte varför kommunen valt att gå vidare med just dessa områden.

3. Enligt planförslaget kan LIS-områden pekas ut parallellt med framtagande av detaljplaner. Länsstyrelsen framför nu, liksom vid samrådet att utpekande av LIS-områden skall göras i samband med en översiktsplan eller ett tematiskt tillägg till en sådan. Vid upphävande av strandskydd i en detaljplan så prövas strandskyddet gentemot samma skäl som vid en dispensprövning. Att peka ut LIS-områden parallellt med detaljplaneläggning blir således inte en korrekt samprövning.

4. Kommunen måste justera planförslaget med att strandskyddsfrågan inom en detaljplan hanteras genom upphävande av strandskyddet genom en planbestämmelse och inte genom en dispens.

Kommentar till LIS-områden.

5. Sundom

Det är angeläget att det i det fortsatta arbetet med planeringen av hamnområdet att områdets natur- och kulturvärden särskilt beaktas.

6. Rörbäck

Länsstyrelsen anser nu, liksom vid den nyligen avslutade detaljplanprocessen för Rörbäck's camping att Yttre Krakaören skall undantas för bebyggelse.

7. Orrbyn

Länsstyrelsen anser att det är otydligt på vilket sätt det föreslagna LIS-området för fritidshus kan komma att bidra till landsbygdsutveckling för området och i kommunen. Det framgår inte om kommunen har en landsbygdsutvecklingsstrategi för området i en vidare mening.

8. Hindersön

Länsstyrelsen tolkar planförslaget som att LIS-området skall prioriteras för friluftsliv och besöksnäring och inte en bebyggelseutveckling för bostäder.

Kommunens kommentar:

1. Tolkningen stämmer. PBL:s krav på en strategisk översiktsplan och länsstyrelsens krav på en LIS-plan skiljer sig i detaljeringsnivå. För att det ska bli ett hanterligt material och passa kommunens dokumentsystem så läggs LIS-planen som ett separat dokument.
2. För att på ett strukturerat sätt under en längre tid kunna hantera uppkomna situationer och förfrågningar som kan beröra utpekanden av områden där kommunens bedömning handlar om landsbygdsutveckling som ska vägas mot strandskydd, har kommunen tagit fram en arbetsmetod som följer stegen nedan. I denna plan har sedan ett mindre antal områden valts ut och de är valda för att pröva de synsätt på hänsyn och motiv som utarbetats. Denna förtydligande text läggs in.
3. Formuleringen är olycklig och vi ska försöka förtydliga att frågan om att planera i strandnära lägen kan göras både genom detaljplan och/eller genom utpekanden av LIS-områden. Ordalydelsen syftade på att båda instrumenten kan behövs för en prövning och reglering inte att de sker tidsmässigt parallellt.
4. Texten korrigeras i rubrik och beskrivning under Dispens från eller upphäva strandskydd.
5. Sundom. All planering i strandnära lägen ska beakta natur- och kulturvärden. Speciellt poängterar i program D och C. Speciellt utpekade naturvärden av särskilt högt värde har vi inte hittat redovisat på någon översiktligt nivå och har därför inte kunna peka ut dessa. Finns det kännedom om sådan så är vi tacksamma för upplysningar. Ingen ändring i förslaget.
6. Landsbygdsutveckling av besöksnäringens verksamhet är här av stor betydelse och med det behovet att kunna utöka ytor för verksamheten. Och i valet mellan att trycka verksamheten mer in på boende eller att måsta tillåta mer intrång i den strandnärmaste zonen, anser vi att ett nyttjande av Krakaören är det för helheten minst negativa intrånget. Kravet beaktas inte.
7. Orrbyn: Det finns en anda hos folket och entreprenörerna efter Råne älvdal att nyttja utan att utnyttja sin älvdal. I denna anda jobbar entreprenörerna för att utveckla besöksnäringen längs älven. Luleå kommun skriver i områdesbeskrivningen för älvdalen att: I området ska åtgärder för friluftsliv och naturupplevelser prioriteras. Kompletterande anläggningar för turism och fritidsboende ska ske i eller i närheten av redan exploaterade områden. Vatten, avlopp och energilösningar måste i de flesta fall lösas lokalt. I Orrbyn där ansökan om ett LIS -område finns gäller samtliga parametrar för att nyttja men inte utnyttja älvdalens specifika karaktär. Älvdalens varsamma utveckling kommer att förstärka landsbygdens utveckling mellan Råneå samhälle och Niemisel by.
8. Tolkningen överensstämmer med förslaget.

Privatperson 1

Vi lämnade in en LIS-ansökan för Bäckerskärsgrundet i Råneå. Ansökan lämnades in år 2010. 2011 vet vi fortfarande inte vad som hänt med den, pratar med Gunilla Sehlin och blir nöjda med svaret vi får. Skälet med ansökan är kommunens avsikt att peka ut LIS-områden i kommande översiktsplan. År 2012 pratar med Anna Lindh Wikblad som säger att ett arbete pågår med LIS-områden. 2013 tar vi del av utställningen specifikt för LIS-områden och ser att vår ansökan saknas. Varför finns den inte med? Vad händer med den nu?

Kommunens kommentar:

De LIS-områden som pekas ut är valda för att pröva de kriterier och motiv som utarbetats. Innan vi vet hur Länsstyrelsen kommer att ställa sig till detta första förslag kommer vi inte att gå vidare med fler områden.

Hindersöns intressegrupp

Vi har från Hindersön lämnat synpunkter på programmet och planen under samrådstitiden. Vi vill nu framföra nedanstående kompletteringar.

- 1) En väsentlig förutsättning för utveckling av skärgården är en bra infrastruktur både sommar och vinter. Detta är också beaktat på ett positivt sätt i programmet.
- 2) Vi vill emellertid fästa uppmärksamheten på att det under de senaste åren har varit problematiskt att anlägga isvägarna pga väderförhållandena. Huruvida detta beror på tillfälliga variationer eller bestående klimatförändringar kan vi självklart inte bedöma. Detta kan bli ett problem i framtiden och vi vill därför att kommunen tittar närmare på hur detta kan lösas de vintrar när det är problematiska väderförhållanden. Isvägarna är av utomordentligt stor betydelse för skärgården. Detta gäller för såväl boende, näringsidkare som besökare i allmänhet. Tack vare isvägarna söker sig åtskilliga besökande ut i skärgården vintertid, sannolikt i minst samma omfattning som under sommaren. Vi ser positivt på den ambition med isvägarna som kommer till uttryck på sid 23 i programmet och ser fram emot att detta utvecklingsarbete snarast påbörjas.
- 3) Med hänvisning till vårt yttrande under samrådstitiden föreslår vi att Fjuksön ska utgå som planerat besöksmål, se sid 40-41 i programmet.
- 4) På sid 24 i planen för LIS-områden anges avsikten med Hindersöns LIS-område bl a vara att stärka Hindersön som prioriterat område för bebyggelseutveckling. Vi föreslår därför att rekommendationen på sid 25 kompletteras med att bebyggelseutveckling ska kunna ske på kommunens mark på Björkögdsvikens norra sida.
- 5) I vårt samrådsyttrande berörde vi hur skärgårdsfrågorna är organiserade. Vi vill även nu poängtera att dessa frågor måste hanteras på ett mer samlat och prioriterat sätt än vad som nu är fallet om kommunens lovvärda ambitioner med skärgården ska kunna uppnås. Vi har inget förslag till

organisation men vi föreslår att frågan snarast utreds och vi är även intresserade av att lämna synpunkter på ett utredningsförslag.

6) Programmets avsnitt om "Kuststadens skärgårdsidentitet" utgörs nästan uteslutande av förslag till strategier för utveckling av öarna i skärgården. I kapitlet "Bebyggelseutveckling i skärgården" har emellertid utvecklingen av vissa byar på fastlandet smugit sig in. Program D är ju huvudprogram för byarna på fastlandet. Till det programmet bör frågor gällande fastlandsbyarna koncentreras och därför utgå ur program C.

Kommunens kommentar:

- 1) Synpunkten stöds av programmen
- 2) Synpunkten stöds av program C - Kuststaden Luleå. Detaljer hanteras i nästa planeringsskede.
- 3) Beaktas inte.
- 4) De LIS-områden som pekas ut är valda för att pröva de kriterier och motiv som utarbetats. Innan vi vet hur Länsstyrelsen kommer att ställa sig till detta första förslag kommer vi inte att gå vidare med fler områden.
- 5) Synpunkten stöds av program C - Kuststaden Luleå
- 6) Beaktas inte. Småbåtshamnarna prioriterades i skärgårdsstrategin redan 2008.

Klöverträsk Byautveckling och Klöverträsk Bygdegårdsförening

Bygden har sjöar och det är av stor vikt att man på landsbygden inte låter LIS stå i vägen för vår utveckling utan att det istället ges möjlighet till utveckling av boende och näringslivsverksamheter. Detta bör finnas med i delmål till 2020.

Kommunens kommentar:

LIS är en möjlighet att argumentera för dispens från strandskyddet och är alltså en landsbygdsutvecklande åtgärd och inte ett hinder.

Samråd

Under den inledande studien gav dialogen underlag och kunskap för att kunna formulera ett förslag.

Samrådet genomfördes i juni-dec 2012. Några synpunkter lämnades då skriftligen av organisationer och enskilda medborgare. Sammanfattningsvis gav synpunkterna stöd till förslaget. Vissa synpunkter låg utanför programmets omfattning eller var frågor rörande förtydliganden.

Synpunkt	Svar	Synpunktsställare
Förväntar sig tydligare beskrivningar och redovisningar av utpekade områden i granskningsskedet	Utpekade områden redovisas p översiktlig nivå och från tillgängliga underlag på den nivån. Om prövning av dispens eller upphävande ska sökas får sökande redovisa i mer detaljerad grad.	Länsstyrelsen
Att vissa begrepp som landsbygdsutveckling är för generellt beskrivna	Beskrivning av förutsättningar och ambitioner för landsbygdsutveckling finns i flera programdelar och är endast sammanfattad i planen. Texten har kompletterats med vissa lästips som refererar.	Länsstyrelsen
Att syfte med utpekanden som landsbygdsutveckling inte framgår nog tydligt	Försök att förtydliga texten utan att upprepa lagtext har gjort	Länsstyrelsen
Begrepp som dispens och upphävande behöver särskiljas tydligare	Försök att förtydliga texten utan att upprepa lagtext har gjort	Länsstyrelsen
Anser att uttrycket om att inom zon 3 ska utpekanden kunna ske med mindre hänsyn till naturvärden är fel. Och att det restriktivt hänsyn ska gälla i hela kustkommunerna.	I sitt sammanhang refererade uttryckt mindre till det utökade hänsynstagandet som enligt lagstiftningen ska tas inom zon 1 och 2. För att undvika missförstånd har ordet ändrats till normalt hänsyn naturvärden. Kommunen delar inte Lst uppfattning att hela kommunen ingår i området med restriktivt hänsyn till naturvärden utan att det som redovisats i lagstiftningen berör kust och öar som fysiska företeelser endast.	Länsstyrelsen

För vissa nationella intressen som jord- och skogsbruk är det inte redovisat hur kommunen avser att skydda dessa	Intressen av nationell karaktär som berör mark och vattenanvändning behandlas i Program D. Planen stödjer sig på samtliga program.	Länsstyrelsen
Principellt positiva. Undrar om Är det för att det finns kommunal mark inom byn som det har pekats ut just där för bostadsbebyggelse?	Att det finns kommunal mark där då också försäljning kan bli aktuell har funnits med i frågan men huvudargumentet är att Sundom är en by där det finns efterfrågan på tomter och att byn har en struktur/form inom vilken kompletteringar känns naturlig. Delar av dessa kompletteringar skulle beröra strandskyddat område.	Sundoms byautvecklingsgrupp
Varför var inte Furufjärdens gästgård med som utpekade området, då det var ett av byns efterfrågade områden?	Som samrådshandling uppger är ett mindre antal platser utvalda för att visa och pröva hur utpekanden och motiveringar ska kunna användas i fortsatta prövningar av fler av områden som är efterfrågade. Om metoden blir accepterad kan ytterligare områden prövas på samma sätt.	Sundoms byautvecklingsgrupp
Sid 5 Program D, 2:e stycket kan misstolkas så att stöd och investeringar BARA ska fokuseras till Råneå, Antnäs, Persön etc...Så är det väl inte?	Större kommunala investeringar bör ske där de ger nytta för så många som möjligt. Råneå, Antnäs och Persön ska vara samlande byar för service, trafik och boende. Andra former av stöd, tex bredbandsutbyggnad, skerpå hela landsbygden.	Sundoms byautvecklingsgrupp
Sid 13, områden där förfrågan om LIS-utredning finns. Är det Furufjärdens Gästgård som är markerad ovanför.... n i namnet Persön och är det tomt/mark mellan befintliga tomter på Laduviksudden som är markerad ovanför namnet Sundom?	Furufjärden och Sörnäsudden är markerade.	Sundoms byautvecklingsgrupp
Sid 18 och 19 , Sundom. Ingresstext och kartan, Lakavikarna kallas Västra och Östra Lakvikarna eller Yttre och Inre Lakaviken. INTE Västra och Yttre!	Uppgifterna om namnen förs vidare till ansvarig avdelning. För att text och karta ska vara begripliga får korrigering göras till antagandehandling.	Sundoms byautvecklingsgrupp
Sid 18, Begränsningar..... Fornminnesområdet som är markerat på kartan ligger i närheten av eller en bit ifrån föreslaget LIS-område. Gränisar inte direkt till föreslaget område.	Enligt de uppgifter vi fått av RAÄ gränisar enligt karta ett av områdena.	Sundoms byautvecklingsgrupp

I det föreslagna LIS området på Hindersön ingår den sedan många år gällande detaljplanen i Ostisund. Sannolikt är strandskyddet upphävt inom planområdet. Planområdet bör därför inte ingå i LIS området.	Ändring införs i förslaget.	Kjell
Vi förslår följaktligen att ett mindre LIS-område bildas i anslutning till befintlig anläggning i Norrisund.	Ändring införs i förslaget.	Hindersöns hembygdsförening
Efter gjorda inventeringar har Luleå kommun i sitt förslag om LIS nämnt endast fyra områden. Med hänsyn till kommunens storlek och varierande natur känns det som om ett betydligt större antal områden borde komma ifråga – särskilt om det är kommunens policy att verka för landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och landsbygd. En för snäv LIS-plan riskerar att göra det svårare i Luleå kommun att åstadkomma strandnära bebyggelse.	Avsikten med planen är att få ett hållbart upplägg om hur vi definierar och arbetar med LIS-områden och att fler områden ska utredas framöver.	Harry